

Sygn. akt I ACa 820/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie

Przewodniczący: SSA Marzena Konsek - Bitkowska

Sędziowie: SA Beata Byszewska (spr.)

SA Katarzyna Polańska – Farion

Protokolant: protokolant sądowy Katarzyna Szyszka

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. K. (1)

przeciwko (...) Bankowi (...) S.A. z siedzibą
w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 24 stycznia 2013 r., sygn. akt XVI GC 245/12

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym częściowo w ten sposób, że oddala powództwo co do kwoty 133 982, 54 zł (sto trzydzieści trzy tysiące dziewięćset osiemdziesiąt dwa złote i pięćdziesiąt cztery grosze) z ustawowymi odsetkami oraz w punkcie trzecim w ten sposób, że zasądza od B. K. (1) na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 7 217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych);**
- 2. zasądza od B. K. (1) na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 15 767, 95 zł (piętnaście tysięcy siedemset sześćdziesiąt siedem złotych i dziewięćdziesiąt pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego;**
- 3. zasądza od B. K. (1) na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 208 438, 33 zł (dwieście osiem tysięcy czterysta trzydzieści osiem złotych i trzydzieści trzy grosze) tytułem zwrotu spełnionego świadczenia.**

Beata Byszewska Marzena Konsek – Bitkowska Katarzyna Polańska - Farion

Sygn. akt. I ACa 820/16

UZASADNIENIE

Powódka B. K. (1) wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej (...) Bank (...) S.A. w W. kwoty 303.777,37 zł. z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 17 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

(...) Bank (...) S.A. wniosła o oddalenie żądania pozwu i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy zasądził od (...) Bank (...) S.A. w W. na rzecz B. K. (1) kwotę 156.536,99 zł. wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 17 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 8.187 zł. tytułem zwrotu kosztów proces, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy ustalił, iż B. K. (1) prowadzi firmę (...), a na potrzeby działalności Bank (...) S.A. zobowiązał się prowadzić dla B. K. (1) rachunek bieżący nr (...). W okresie od października 2008 r. do stycznia 2010 r. B. K. (1) zatrudniała w charakterze pracownika A. K. (1), która miała dostęp i hasła do dokonywania przelewów w imieniu firmy, początkowo na stanowisku specjalisty ds. windykacji, a następnie specjalisty ds. rozliczeń i kadr. Wykonywała ona przelewy w imieniu firmy, jak i ściągała wyciągi operacji. Ustalono też, iż do kontrahentów firmy wysyłała faktury o treści identycznej do oryginału z wyjątkiem nr rachunku bankowego, na który należało przelać wynagrodzenie. Zamiast konta firmy powódki znajdowało się na nich konto A. K.. Nadto zdarzały się też sytuację, że A. K. przelewała środki firmy na swoje konto zamiast na konto tłumaczy, przy czym opis kontrahenta wskazywał, że przelew skierowany był do kontrahenta firmy.

Sąd Okręgowy ustalił dalej, iż kontrola B. K. (1) nad pracownikiem J. K. (1) skupiała się głównie na analizie raportów wewnętrznych (...), przygotowanych przez A. K., z których wynikało, że przepływy pieniężne w relacji firma a kontrahenci przebiegały prawidłowo. Wysyłane powódce upomnienia od jej wierzycieli odbierała A. K., do B. K. (2) nie dotarły. A. K. (1) posiadała rachunek bieżący w (...) S.A. o nr (...). Z rachunku nr (...) zlokalizowanego w (...) S.A. a należącego do B. K. (1) zostały zrealizowane następujące przelewy na rachunek nr (...) zlokalizowany w (...) S.A. należący do J. K. (1):

- 12.11.2008 r. na kwotę 802,28 zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 18.11.2008 r. na kwotę 2.143,54 zł. z opisem kontrahent – F. T.,
- 14.09.2009 r. na kwotę 5.500,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 02.10.2009 r. na kwotę 2.100,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 12.10.2009 r. na kwotę 3.200,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 16.10.2009 r. na kwotę 4.800,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 19.10.2009 r. na kwotę 2.900,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 23.10.2009 r. na kwotę 2.100,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 30.10.2009 r. na kwotę 2.500,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 13.11.2009 r. na kwotę 4.000,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 20.11.2009 r. na kwotę 3.200,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 30.11.2009 r. na kwotę 2.680,- zł. z opisem kontrahent – B. P.,
- 15.12.2009 r. na kwotę 2.700,- zł. z opisem kontrahent – B. P.,
- 16.12.2009 r. na kwotę 2.000,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,

- 23.12.2009 r. na kwotę 3.521,50,- zł. z opisem kontrahent – N. J.,
- 13.01.2010 r. na kwotę 2.900,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 14.01.2010 r. na kwotę 4.201,99 zł. z opisem kontrahent – Zakład (...),
- 18.01.2010 r. na kwotę 3.600,- zł. z opisem kontrahent – (...) spółka z o.o.,
- 29.01.2010 r. na kwotę 2.118,- zł. z opisem kontrahent – (...) S.A.

Ponadto, na rachunek nr (...) zlokalizowany w (...) S.A., należący do J. K. (1) wpłynęły przelewy należności od kontrahentów B. K. (1) (...) Biuro (...):

- 14.01.2009 r. na kwotę 4.611,60 zł. od (...) spółka z o.o. f-ra nr (...),
- 12.02.2009 r. na kwotę 1.586,- zł. od (...) f-ra nr (...),
- 16.02.2009 r. na kwotę 3.572,16 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 17.02.2009 r. na kwotę 677,10 zł. od (...) spółka z o.o. f-ra nr (...),
- 20.02.2009 r. na kwotę 5.785,52 zł. od (...) W. f-ra nr (...),
- 26.02.2009 r. na kwotę 496,50 zł. od S. f-ra nr (...) część,
- 26.02.2009 r. na kwotę 2.000,- zł. od S. f-ra nr (...) część,
- 26.02.2009 r. na kwotę 2.000,- zł. od S. f-ra nr (...) część,
- 26.02.2009 r. na kwotę 2.000,- zł. od S. f-ra nr (...) część,
- 27.02.2009 r. na kwotę 673,44 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 02.03.2009 r. na kwotę 793,- zł. od (...) f-ra nr (...),
- 04.03.2009 r. na kwotę 427,- zł. od (...) f-ra nr (...),
- 05.03.2009 r. na kwotę 4.392,- zł. od Ministerstwo Sprawiedliwości f-ra nr (...),
- 10.03.2009 r. na kwotę 1.317,60 zł. od Instytut (...). f-ra nr (...),
- 13.03.2009 r. na kwotę 17.635,10 zł. od B. M. f-ra nr (...),
- 13.03.2009 r. na kwotę 2.188,68 zł. od I. (...) R. f-ra nr (...),
- 13.03.2009 r. na kwotę 3.872,28 zł. od I. (...) R. f-ra nr (...),
- 20.03.2009 r. na kwotę 1.647,- zł. od (...) f-ra nr (...),
- 24.03.2009 r. na kwotę 4.758,- zł. od NBP f-ra nr (...),
- 24.03.2009 r. na kwotę 3.172,-zł. od NBP f-ra nr (...),
- 25.03.2009 r. na kwotę 3.416,-zł. od Fundacja (...) f-ra nr (...),
- 26.03.2009 r. na kwotę 1.246,23 zł. od (...) Grupa (...) f-ra nr (...),

- 27.03.2009 r. na kwotę 1.708,-zł. od Fundacja (...) f-ra nr (...),
- 27.03.2009 r. na kwotę 3.074,40 zł. od Ministerstwo Sprawiedliwości f-ra nr (...),
- 31.03.2009 r. na kwotę 17.319,12 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 01.04.2009 r. na kwotę 576,45 zł. od (...) spółka z o.o. f-ra nr (...),
- 01.04.2009 r. na kwotę 1.156,56 zł. od (...) spółka z o.o. f-ra nr (...),
- 07.04.2009 r. na kwotę 1.459,12 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 07.04.2009 r. na kwotę 14.548,50 zł. od (...) C. f-ra nr (...),
- 08.04.2009 r. na kwotę 97,60 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 10.04.2009 r. na kwotę 67,10 zł. od (...) spółka z o.o. f-ra nr (...),
- 17.04.2009 r. na kwotę 1.619,55 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 20.04.2009 r. na kwotę 1.708,-zł. od Fundacja (...) f-ra nr (...),
- 27.04.2009 r. na kwotę 384,30 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 27.04.2009 r. na kwotę 384,30 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 29.04.2009 r. na kwotę 195,20 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 08.05.2009 r. na kwotę 3.172,- zł. od (...). S.. P.. K. f-ra nr (...),
- 08.05.2009 r. na kwotę 549,- zł. od NBP f-ra nr (...),
- 08.05.2009 r. na kwotę 850,95 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 11.05.2009 r. na kwotę 2.562,- zł. od W. (...) G. f-ra nr (...),
- 12.05.2009 r. na kwotę 494,10 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 13.05.2009 r. na kwotę 854,- zł. od Mim. Finansów f-ra nr (...),
- 13.05.2009 r. na kwotę 854,- zł. od Fundacja (...). (...) f-ra nr (...),
- 15.05.2009 r. na kwotę 115,90 zł. od (...) spółka z o.o. f-ra nr (...),
- 15.05.2009 r. na kwotę 594,75 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 25.05.2009 r. na kwotę 14.548,50 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 26.05.2009 r. na kwotę 9.119,55 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 01.06.2009 r. na kwotę 1.633,58 zł. od C.C. (...) f-ra nr (...),
- 08.06.2009 r. na kwotę 793,- zł. od Fundacja (...). (...) f-ra nr (...),
- 09.06.2009 r. na kwotę 966,24 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 10.06.2009 r. na kwotę 1.586,- zł. od NBP f-ra nr (...),

- 12.06.2009 r. na kwotę 6.185,40 zł. od E. (...) (...) f-ra nr (...),
- 19.06.2009 r. na kwotę 4.148,-zł. od (...) spółka z o.o. f-ra nr (...),
- 24.06.2009 r. na kwotę 1.145,58 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 26.06.2009 r. na kwotę 283,89 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 30.06.2009 r. na kwotę 658,80 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 06.07.2009 r. na kwotę 1.712,88 zł. od Przed. (...) B. f-ra nr (...),
- 07.07.2009 r. na kwotę 819,84 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 13.07.2009 r. na kwotę 666,12 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 13.07.2009 r. na kwotę 1.586,- zł. od Fundacja (...). (...) f-ra nr (...),
- 13.07.2009 r. na kwotę 2.969,48 zł. od C.C. (...) f-ra nr (...),
- 15.07.2009 r. na kwotę 1.399,95 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 17.07.2009 r. na kwotę 3.751,50zł. od NBP f-ra nr (...),
- 24.07.2009 r. na kwotę 768,60 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 24.07.2009 r. na kwotę 109,80 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 28.07.2009 r. na kwotę 109,80 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 06.08.2009 r. na kwotę 1.976,40 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 13.08.2009 r. na kwotę 3.965 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 13.08.2009 r. na kwotę 823,50 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 13.08.2009 r. na kwotę 2.141,10 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 07.09.2009 r. na kwotę 625,86 zł. od C. (...) Polska f-ra nr (...),
- 11.09.2009 r. na kwotę 384,30 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 15.09.2009 r. na kwotę 91,50 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 16.09.2009 r. na kwotę 933,30 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 16.09.2009 r. na kwotę 4.440,80 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 22.09.2009 r. na kwotę 1.327,36 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 24.09.2009 r. na kwotę 366,- zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 28.09.2009 r. na kwotę 231,80zł. od NBP f-ra nr (...),
- 08.10.2009 r. na kwotę 5.743,76 zł. od(...) Agencja (...) f-ra nr (...),
- 12.10.2009 r. na kwotę 793,- zł. od NBP f-ra nr (...),

- 14.10.2009 r. na kwotę 109,- zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 19.10.2009 r. na kwotę 375,15 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 19.10.2009 r. na kwotę 626,47 zł. od C. (...) Polska f-ra nr (...),
- 19.10.2009 r. na kwotę 331,84 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 20.10.2009 r. na kwotę 384,30 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 21.10.2009 r. na kwotę 414,80 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 21.10.2009 r. na kwotę 890,60 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 26.10.2009 r. na kwotę 54,90 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 03.11.2009 r. na kwotę 2.525,40 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 04.11.2009 r. na kwotę 5.099,60zł. od (...) Banków (...) f-ra nr (...),
- 09.11.2009 r. na kwotę 436,60 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 16.11.2009 r. na kwotę 871,08 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 19.11.2009 r. na kwotę 741,15 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 27.11.2009 r. na kwotę 1.579,90 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 01.12.2009 r. na kwotę 1.880,02 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 09.12.2009 r. na kwotę 622,20 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 10.12.2009 r. na kwotę 793,- zł. od NBP f-ra nr (...),
- 10.12.2009 r. na kwotę 3.172,- zł. od NBP f-ra nr (...),
- 15.12.2009 r. na kwotę 4.099,20 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 15.12.2009 r. na kwotę 1.207,80 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 17.12.2009 r. na kwotę 2.379,- zł. od NBP f-ra nr (...),
- 17.12.2009 r. na kwotę 6.344,- zł. od NBP f-ra nr (...),
- 29.12.2009 r. na kwotę 3.562,40 zł. od (...) SA f-ra nr (...),
- 18.01.2010 r. na kwotę 245,22 zł. od NBP f-ra nr (...),
- 25.01.2010 r. na kwotę 1.839,15 zł. od (...) SA f-ra nr (...),

Sąd Okręgowy ustalił, że dnia 10 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy w Warszawie VIII Wydział Karny uznał A. K. (3) winną popełnienia czynu polegającego na tym, że w okresie od 12 listopada 2008 r. do 29 stycznia 2010 r., działając w siedzibie Biura I., czynem ciągłym i z góry powziętym zamiarem, dokonała kradzieży mienia w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 137.952,33 zł. w ten sposób, że będąc zatrudnioną w w/wym. firmie na stanowisku ds. rozliczeń i administracji, wprowadziła w systemie komputerowym na poleceniach przelewów poszczególnych kwot na konta klientów firmy – jako odbiorcę numery bankowe swoich prywatnych kont, m.in. konto o nr (...) w (...) S.A., oraz czynu

polegającego na tym, że w okresie od 3 listopada 2008 r. do 25 stycznia 2010 r., działając czynem ciągłym i z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła klientów Biura (...) do niekorzystnego rozporządzenia nie swoim mieniem – a należącym do firmy (...) – w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 285.056,40 zł. w ten sposób, że na wygenerowanych komputerowo fakturach pokrzywdzonej firmy wprowadziła, wprowadziła w systemie komputerowym numer swojego prywatnego konta o nr (...) prowadzonego przez (...) S.A., zamiast konta Biura I., powodując w ten sposób bezprawne przelanie na swoje konto nienależnych jej środków finansowych w łącznej kwocie 285.056,40 zł. i za te oba czyny wymierzył karę. W listopadzie 2012 r. J. K. (1) tytułem odszkodowania spłaciła B. K. (1) kwotę 600,00 zł.

Oceniając ustalone okoliczności, Sąd Okręgowy uznał powództwo za zasadne do kwoty 156.536,99 zł, przyjmując, iż (...) S.A. ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą w stosunku do powódki za realizację przelewów z rachunku powódki zlokalizowanego w (...) S.A. a zaksięgowanych na rachunek J. K. (1), jak i za realizację przelewów dokonanych przez kontrahentów powódki na rachunek K., wskazany im przez K. w fakturach w miejsce numeru bankowego powódki.. Sąd Okręgowy przyjął, że odpowiedzialność odszkodowawcza pozwanego Banku, jako uczestnika cyklu rozliczeniowego za niewykonanie bądź nienależyte zrealizowanie zobowiązania polegającego na zrealizowaniu przelewu, ma charakter odpowiedzialności ustawowej, samoistnej, wynikającej bezpośrednio z ustawy tj. art. 64 ust. 1 prawa bankowego.

Odpowiedzialność pozwanego Banku za szkody wynikające z przesłania pieniędzy na nieprawidłowo podany rachunek, niezgodny z określeniem nazwy podmiotu wskazanego w poleceniu przelewu, bowiem wszystkie banki uczestniczące w przeprowadzeniu rozliczenia obciążone są obowiązkiem sprawdzenia zgodności oznaczenia beneficjenta polecenia przelewu, Sąd Okręgowy wywiódł z art. 63c prawa bankowego, który definiuje polecenie przelewu łącznie jako dyspozycję dłużnika obciążenia jego rachunku określoną kwotą i uznanie tą kwotą rachunku wierzyciela, jak i na podstawie zasad wykonywania zobowiązań określonych w art. 354 § 1 i art. 355 k.c.

Odpowiedzialność pozwanej za szkodę wynikłą z dopuszczenia do zaksięgowania kwot wpłaconych przez kontrahentów powódki na rachunku należącym do K. Sąd Okręgowy wywiódł z art. 415 k.c. wskazując, wadliwa obsługa rachunku bankowego posiadacza tego rachunku, a także nie zapewnienie posiadaczowi rachunku bankowego bezpieczeństwa jego środków pieniężnych znajdujących się na rachunku – uzasadnia odpowiedzialność banku na podstawie przepisów o czynach niedozwolonych. Sąd Okręgowy zaznaczył, że powyższa ocena odnosi się w całości za okres do dnia 31 października 2009 r., a po tej dacie uległa zmianie - do 31 października 2009 r. Polska zobowiązana była implementować do porządku prawnego zapisy dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającą dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającą dyrektywę 97/5/WE (Dz.U.UE.L.2007.319.1). Zrobiła to w późniejszym okresie, bowiem dopiero ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. nr 199, poz. 1175). Art. 74 w/wym. dyrektywy stanowi, iż jeżeli zlecenie płatnicze jest wykonywane zgodnie z unikatowym identyfikatorem, zlecenie płatnicze w odniesieniu do odbiorcy określonego w unikatowym identyfikatorze uważa się za wykonane prawidłowo. Stosując interpretację prawa zgodną z regulacją europejską Sąd Okręgowy przyjął, iż po w/wym. dacie - Banku nie można obciążać odpowiedzialnością za zrealizowanie przelewu zgodnie z podanym przez zleceniodawcę unikatowym identyfikatorem (rachunkiem odbiorcy przelewu), zaznaczając jednak, że dotyczy tylko realizacji samego przelewu, nie dotyczy zaś okoliczności związanych z przelewem.

Sąd Okręgowy uznał jednak, przesądzając odpowiedzialność pozwanego Banku, że podmiot ten bezkrytycznie tolerował fakt wpływania na konto J. K. (1) środków pieniężnych z konta B. K. (1) mimo, że opis osoby zlecającej przelew wskazywał na inne osoby oraz księgowania środków pieniężnych mimo, że z opisu przelewu wynikało, że powinny trafić na konto B. K. (1). Sąd Okręgowy odwołał się też do pkt. 48 preambuły przedmiotowej dyrektywy WE, uznając, że braku spójności unikatowego identyfikatora z pozostałym opisem klienta powinien dać Bankowi podstawę do odmowy realizacji przelewu. Banki bowiem mogą zapewnić by z technicznego punktu widzenia nie dochodziły do skutku przelewy o w/wym. rozbieżnościach. Jeśli tego nie uczynią mogą ponosić odpowiedzialność za tolerowanie

ryzykownych transakcji, które mogą przynosić szkodę uczestnikom obrotu i - jak się okazało w niniejszym przypadku - przyniosło szkodę powódce.

Sąd Okręgowy przyjął, iż suma nieprawidłowo zaksięgowanych środków na rachunku J. K. (1) a pochodzących lub przeznaczonych dla B. K. (1) do dnia 31 października 2009 r. wynosi 227.331,86 zł., a po odliczeniu 600 zł. otrzymanych tytułem odszkodowania od J. K. (1) to kwota 226.721,86 zł., z czego obowiązek odszkodowawczy w stosunku do powódki winien wyrazić się kwotą 136.033,12 zł. Sąd Okręgowy przyjął bowiem, iż zaniedbania powódki w nadzorze nad pracownikiem J. K. (1) stanowią o jej przyczynieniu się do powstania szkody w 40 %. Wina banku w postaniu szkody jest większa aniżeli powódki, gdyż Bankowi można zarzucić zaniedbania strukturalne w podstawowej działalności Banku jaką niewątpliwie jest prowadzenie rachunków bankowych. Powódka zaś została oszukana, a jej winna leży w zbyt dużym zaufaniu pracownikowi i braku nadzoru nad pracownikiem. Co do okresu po dacie 31 października 2009 r. to wyliczona przez Sąd suma nieprawidłowo zaksięgowanych środków na rachunku J. K. (2) a pochodzących lub przeznaczonych dla B. K. (1) po dniu 31 października 2009 r. wyraziła się kwotą 68.346,21 zł., a pozwany Bank winien obciążać obowiązek odszkodowawczy w zakresie 30 % w/w kwoty tj. w zakresie 20.503,87. Pozwana nie odpowiada bowiem za nieprawidłowo zrealizowane przelewy lecz za zaniedbania związane z zapewnieniem klientom przeprowadzania bezpiecznych przelewów, za brak systemu który pozwalałby na odmowę realizacji przelewu w sytuacji gdy z okoliczności wynika że są widoczne nieprawidłowości już w samym zleceniu przelewu. Suma obu w/w. kwot to 156.536,99 zł.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstawy do uwzględnienia powództwa o zapłatę kwot 5.163,48 zł., 802,28 zł i 2.143,54 zł. uznając, że powódka nie wykazała w tym zakresie poniesienia szkody.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana Spółka, zaskarżając wyrok w części, to jest w zakresie zasądzającym na rzecz powódki kwotę 156.536,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami za okres od 17 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty oraz rozstrzygającym o kosztach procesu.

Pozwana zarzuciła Sądowi Okręgowemu:

1. naruszenie prawa materialnego, to jest art. 64 Prawa bankowego, przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że banki uczestniczące w cyklu rozliczeniowym ponoszą odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie polecenia przelewu w razie zaniechania weryfikacji zgodności numeru rachunku i nazwy odbiorcy przelewu, a w konsekwencji, że powódce należy się odszkodowanie, podczas gdy za prawidłowo wykonany przelew należy rozumieć przelew zrealizowany zgodnie z numerem rachunku odbiorcy wskazanym przez nadawcę przelewu, a banki nie mają obowiązku weryfikacji zgodności numeru rachunku i nazwy odbiorcy przelewu,

2. naruszenie prawa wspólnotowego, to jest art. 288 akapit trzeci Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który wymaga od państwa członkowskiego osiągnięcia celu przewidzianego przez dyrektywę i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, nakładającego na państwa członkowskie obowiązek podjęcia wszelkich środków zapewniających wykonanie zobowiązań państw członkowskich, przez ich niezastosowanie, co doprowadziło do zaniechania przez Sąd I instancji wykładni art. 64 Pr.bankowego i art. 415 k.c. zgodnie z Dyrektywą 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającą dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającą dyrektywę 97/5/WE, mimo ziszczenia się przesłanek obowiązku dokonania takiej interpretacji,

3. błędną wykładnię pkt 48 preambuły w zw. z art. 4 pkt 21 i art. 74 Dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającej dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającej dyrektywę 97/5/WE polegającą na przyjęciu, że brak spójności unikatowego identyfikatora z pozostałym opisem klienta zobowiązuje bank do odmowy realizacji przelewu, chociaż prawidłowa wykładnia pkt 48 w zw. z art. 4 pkt 21 i art. 74 tej Dyrektywy prowadzi do wniosku, że unikatowy identyfikator ma służyć identyfikacji przez systemy płatnicze drugiej strony transakcji płatniczej, zaś

wprowadzenie wymogu sprawdzenia pełnej spójności zleceń płatniczych przy jednoczesnym istnieniu technicznych możliwości takiego sprawdzenia pozostawia się do swobodnej decyzji państw członkowskich,

4. naruszenie prawa materialnego, to jest art. 415 kc, przez zastosowanie tego przepisu w stanie faktycznym sprawy i uznanie, że Pozwany ponosi odpowiedzialność za czyn niedozwolony wobec niewłaściwego postępowania polegającego na zaniechaniu stwierdzenia niezgodności w treści polecenia przelewu, braku zwrócenia się do nadawców przelewu (kontrahentów Powoda) o wyjaśnienie niezgodności i tolerowaniu przyjmowania poleceń przelewu pochodzących od kontrahentów Powoda na rachunku A. K. (1), mimo że zgodnie z treścią §17 ust. 1 Regulaminu ror, usług bankowości elektronicznej oraz karty debetowej w (...) S.A. Pozwany identyfikuje posiadacza rachunku, na rzecz którego realizowane jest zlecenie płatnicze uznaniowe wyłącznie na podstawie numeru rachunku bankowego wskazanego w zleceniu płatniczym, zgodnego z wymogami określonymi w zarządzeniu Prezesa NBP w sprawie sposobu numeracji rachunków bankowych prowadzonych w bankach, i że zgodnie z art. 74 i 75 Dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającej dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającej dyrektywę 97/5/WE Pozwany nie miał obowiązku weryfikacji prawidłowości przelewu w razie zastosowania unikatowego identyfikatora i nie ponosi odpowiedzialności za skutki rozbieżności między numerem rachunku a nazwą beneficjenta,

5. naruszenie prawa materialnego:

a) w postaci art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 452 k.c., przez błędną wykładnię, polegającą na bezpodstawnym przyjęciu, że w ustalonym stanie faktycznym spełnienie przez kontrahentów powódki świadczeń na rzecz A. K. (1) i zaksięgowanie tych świadczeń przez pozwanego na rachunku wymienionej osoby doprowadziło do szkody w majątku powódki, podczas gdy w rzeczywistości takie zdarzenia nie zwalniają kontrahentów z długu wobec powódki, zatem powódka nie poniosła straty, ani nie utraciła korzyści,

b) w postaci art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 726 k.c., przez błędną wykładnię, polegającą na bezpodstawnym przyjęciu, że w ustalonym stanie faktycznym, dokonanie przelewów z rachunku bankowego powódki prowadzonego przez Bank (...) S.A., na rachunek A. K. (1), prowadzony przez pozwanego, umarza wierzytelność powódki wobec Bank (...) S.A. o zwrot wkładu zgromadzonego na rachunku do kwoty powołanych przelewów,

6. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, a polegającą na przyjęciu, że banki mogą zapewnić, by z technicznego punktu widzenia nie dochodziły do skutku przelewy o rozbieżnościach między unikatowym identyfikatorem z pozostałym opisem klienta.

Na podstawie podanych zarzutów pozwana wnosiła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa także co do kwoty 156.536,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami za okres od 17 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na rzecz skarżącej zwrotu kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i obciążenie pozwanej kosztami procesu, które poniosła w postępowaniu apelacyjnym.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2013 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację i rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Okręgowego, za wyjątkiem stanowiska o obowiązku stosowania w stosunkach horyzontalnych wykładni uwzględniającej nieimplementowaną dyrektywę unijną. Nie wpłynęło to jednak na ocenę zakresu odpowiedzialności pozwanej. W związku z podniesionym w apelacji zarzutem, że realizacja przelewów dłużników powódki na rachunek K. nie wyrządziła szkody powódce, ponieważ dłużnicy nie zwolnili się wobec niej z długu i w majątku powódki nie nastąpił z tego tytułu żaden ubytek, Sąd Apelacyjny wskazał, że zarzut naruszenia art. 361 k.c. nie znajduje uzasadnienia, gdyż

szkodą jest różnica między stanem majątku poszkodowanego, który powstał po nastąpieniu zdarzenia powodującego uszczerbek, a stanem jaki by istniał, gdyby to zdarzenie nie nastąpiło, stratę, o której mowa w art. 361 § 2 k.c. stanowią też wydatki zmierzające go ograniczenia lub wyłączenia szkody, jeżeli były celowe lub wystarczająco uzasadnione, gdyż prowadzą do zmniejszenia aktywów lub zwiększenia pasywów.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku, skierowanej przeciwko rozstrzygnięciu oddalającemu apelację w zakresie kwoty 133 982,54 zł., pozwana zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 452 k.c.

Rozpoznając skargę kasacyjną pozwanej Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 14 stycznia 2016 r. uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 10 grudnia 2013 r. w części oddalającej apelację pozwanego skierowaną przeciwko orzeczeniu zasądzającemu na rzecz powódki kwotę 133 982,54 zł. Oraz orzekającej o kosztach procesu i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy wskazał, że zdarzeniem powodującym uszczerbek, za który ponosi odpowiedzialność pozwany bank jest nienależyte wykonanie obowiązków związanych z identyfikacją beneficjenta, a w konsekwencji zapisanie przelanych środków na rachunku podmiotu, którego oznaczenie odpowiadało oznaczeniu beneficjenta przelewu, jakkolwiek numer rachunku był zgodny z podanym w poleceniu przelewu. Gdyby bank zachował się prawidłowo, stwierdzając niezgodność danych powinien był odmówić realizacji przelewu, w wyniku czego przelewane środki wróciłyby, a więc ponownie zostałyby zaksięgowane na rachunku dłużnika powódki. Przekazanie ich powódce na podstawie polecenia przelewu zawierającego dane beneficjenta przelewu niezgodnie ze znanymi bankowi danymi podmiotu, dla którego prowadzi rachunek byłoby tak samo nieprawidłowe, jak zapianie ich na rachunku A. K.. Sąd Najwyższy wskazał, że ponieważ długi pieniężne są długami oddawczymi (art. 54 zd. 2 w zw. z § 2 k.c.), spełnienie świadczenia ze skutkiem umorzenia długu w wypadku uzgodnienia przez strony rozliczenia gotówkowego, następuje dopiero z chwilą uznania rachunku bankowego wierzyciela (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2002 r., III CZP 81/01, OSNC 2002/11/13), zatem w ustalonych w sprawie okolicznościach do tak rozumianego spełnienia świadczenia nie doszło, skoro przekazane środki bank zapisał na rachunku podmiotu nie będącego wierzycielem. Środki pochodzące od dłużników powódki, przekazane na rachunek jej pracownicy nie wchodziły więc w skład majątku powódki, lecz pozostawały nadal własnością jej dłużników i na ich szkodę zostały przejęte przez K.. Im też a nie powódce została wyrządzona szkoda przez pozwany bank na skutek zrealizowania przelewów na rachunek pracownicy powódki.

Sąd Najwyższy wskazał nadto, że nie można też poczytać nieprawidłowych działań pozwanej za jedno ze zdarzeń, które łącznie spowodowały szkodę w majątku powódki, skoro w ich wyniku nie nastąpiły w jej majątku żadne zmiany- nadal przysługiwała jej wierzytelność do dłużników. W ocenie Sądu Najwyższego, nie budziło też wątpliwości, że powódka nie odniosła żadnych korzyści ze świadczenia spełnionego na rachunek A. K.. Z tych przyczyn zarzuty pozwanej okazały się uzasadnione, a zaskarżone orzeczenie zapadło w części w wyniku niewłaściwego zastosowania art. 361 § 2 k.c. i art. 452 k.c.

Sąd Najwyższy wskazał, że z ustaleń faktycznych i rozważań obu sądów nie wynika jednoznacznie jaka część zasądzonego odszkodowania dotyczy roszczeń odszkodowawczych powódki z tytułu nieprawidłowego zrealizowania na rachunek A. K. poleceń przelewu kierowanych do powódki przez jej dłużników, zatem zachodziła konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego była uzasadniona w części obejmującej kwotę 133 982,54 zł. W konsekwencji wyrok Sądu Okręgowego podlegał zmianie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 398²⁰ k.p.c. Sąd, któremu sprawa została przekazana (po jej uchyleniu przez Sąd Najwyższy) związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna pozwanego banku dotyczyła kwoty zasądzonej powódce, jako pochodzącej od dłużników powódki a przekazanych na rachunek A. K. (1), przy

uznaniu przez Sąd Okręgowy, że powódka w części przyczyniła się do powstania szkody w określonej części w poszczególnych okresach, tj. do 31 października 2009 r. i po tej dacie, która została uznana za istotną przez Sąd Okręgowy w związku z tym, że wówczas minął termin, do którego Polska miała obowiązek implementować do swojego systemu prawnego dyrektywę 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego. Wobec powyższego podnieść należy, że Sąd Najwyższy wskazał, że ponieważ długi pieniężne są długami oddawczymi (art. 454 zd. 2 w zw. z § 2 k.c.), spełnienie świadczenia ze skutkiem umorzenia długu w wypadku uzgodnienia przez strony rozliczenia gotówkowego, następuje dopiero z chwilą uznania rachunku bankowego wierzyciela, zatem w ustalonych w sprawie okolicznościach do tak rozumianego spełnienia świadczenia nie doszło, skoro przekazane środki bank zapisał na rachunku podmiotu nie będącego wierzycielem. Środki pochodzące od dłużników powódki, przekazane na rachunek jej pracownicy nie wchodziły więc w skład majątku powódki, lecz pozostawały nadal własnością jej dłużników i na ich szkodę zostały przejęte przez K.. Im też a nie powódce została wyrządzona szkoda przez pozwany bank na skutek zrealizowania przelewów na rachunek pracownicy powódki.

Nadto w świetle stanowiska Sądu Najwyższego nie można przyjąć nieprawidłowych działań pozwanej za jedno ze zdarzeń, które łącznie spowodowały szkodę w majątku powódki, skoro w ich wyniku nie nastąpiły w jej majątku żadne zmiany- nadal przysługiwała jej wierzytelność do dłużników, a powódka nie odniosła żadnych korzyści ze świadczenia spełnionego na rachunek A. K.. Z tych przyczyn zarzuty pozwanej okazały się uzasadnione, a zaskarżone orzeczenie zapadło w części w wyniku niewłaściwego zastosowania art. 361 § 2 k.c. i art. 452 k.c. Powyższe poglądy prawne Sądu Najwyższego wiążą Sąd Apelacyjny w tej sprawie. W świetle dalszych wywodów Sądu Najwyższego należało poczynić uzupełniające ustalenia faktyczne celem ustalenia jaka część zasądzonego odszkodowania dotyczy roszczeń odszkodowawczych powódki z tytułu nieprawidłowego zrealizowania na rachunek A. K. poleceń przelewu kierowanych do powódki przez jej dłużników.

W związku z tym na podstawie zalegających w aktach faktur (k- 77-94) oraz wyciągu z rachunku A. K. (1) o numerze (...) (k-33-76), Sąd Apelacyjny ustala, że w okresie do 31 października 2009 r. suma kwot przelanych przez dłużników powódki na powyższe konto jej pracownicy wyniosła 204 605, 36 zł, zaś w okresie od 1 listopada 2009 r. do 29 stycznia 2010 r- kwota ta wyniosła 37 397,72 zł.

Biorąc pod uwagę sposób obliczenia należnej powódce kwoty przyjęty przez Sąd pierwszej instancji – za okres do 31 października 2009 r. Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powódki kwotę 122 763,22 zł, a za pozostały okres – kwotę 11 219,32 zł. Łącznie za cały okres tytułem odszkodowania za nieprawidłowo zrealizowane przelewy na rachunek K., kierowane do powódki przez jej dłużników, Sąd Okręgowy zasądził kwotę 133 982,54 zł. Jest to zatem kwota objęta skargą kasacyjną pozwanego, zarazem w tej części – wyrok Sądu pierwszej instancji jest nieprawomocny.

Sąd Apelacyjny zważył, że stanowisko Sądu Okręgowego, w świetle poglądów prawnych wyrażonych w tej sprawie przez Sąd Najwyższy, jakoby powódka poniosła szkodę, gdy na jej konto nie wpłynęły należności od jej kontrahentów, było nieprawidłowe, zaś zarzut naruszenia art. 361 § 2 k.c. i art. 452 k.c. podniesiony przez pozwaną zasługiwał na uwzględnienie, zaskarżony wyrok podlegał zmianie w części, a powództwo oddaleni do kwoty także 133 982,54 zł.

Uwzględnienie zarzutu naruszenia art. 361 § 2 k.c. i art. 452 k.c. spowodowało uwzględnienie apelacji pozwanego w zakresie całej zaskarżonej skargą kasacyjną kwoty, a zatem nie zachodziła konieczność szczegółowego odniesienia się do pozostałych zarzutów apelacji pozwanego.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu w pierwszej instancji zapadło na podstawie art. 100 k.p.c. zd. 2 i wynika z przyjęcia przez Sąd Apelacyjny, że pozwana uległa w nieznaczej części (7%).

O kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c., zważywszy, że pozwana wygrała w tych postępowaniach w 85%.

Wniosek restytucyjny pozwanego zgłoszony w skardze kasacyjnej zasługiwał na uwzględnienie. Wskazać przede wszystkim należy, że w razie uchylecia przez Sąd Najwyższy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego

rozpoznania sąd, któremu została przekazana orzeka w przedmiocie wniosku restytucyjnego zgłoszonego w skardze konstytucyjnej w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2006 r. III CSK 30/06, Lex nr 196599). Stąd nie zachodziła konieczność ponawiania tego wniosku przez pozwanego przy ponownym rozpoznaniu apelacji.

Sąd Apelacyjny ustala celem rozpoznania wniosku restytucyjnego, że pozwany po wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 10 grudnia 2013 r. spełnił na rzecz powódki świadczenie wynikające z wyroku Sądu Apelacyjnego, czego dowodzi kopia przelewu na kwotę 241 686,85 zł (k-507). Kwota będąca przedmiotem rozpoznania w tej sprawie (133 982,54 zł) wraz z odsetkami ustawowymi za okres od wyroku Sądu Apelacyjnego do dnia spełnienia świadczenia wynosi 208 438, 33 zł i taka kwota podlegała zasądzeniu na rzecz pozwanej Spółki od powódki, bowiem w myśl art. 415 k.p.c. uchylając lub zmieniając wyrok, sąd na wniosek skarżącego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie orzeka o zwrocie spełnionego lub wyegzekwowanego świadczenia. Orzeczenie restytucyjne w istocie jest orzeczeniem zasądającym świadczenie (zapłatę określonej kwoty pieniężnej). Dlatego wniosek restytucyjny powinien być sprecyzowany w sposób umożliwiający jego rozstrzygnięcie (vide: wyroki Sądu Najwyższego: z 12 kwietnia 2007 r., III CSK 412/2006,, oraz z 25 lutego 2008 r., I PK 205/2007, OSNP 2009, nr 11-12, poz. 137. Z treści art. 415 k.p.c. jednoznacznie wynika, że warunkiem skorzystania z dyspozycji ww. przepisu przez osobę, która w wyniku wykonania wyroku poniosła szkodę jest uchylenie lub zmiana zaskarżonego wyroku oraz złożenie stosownego wniosku. Wymogi te, zdaniem Sądu Apelacyjnego, w niniejszej sprawie zostały spełnione. Okoliczność spełnienia świadczenia nie została przez powódkę zakwestionowana, zaś Sąd Apelacyjny bierze pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.). Pozwany zatem udowodnił, że spełnił świadczenie wynikające z zapadłych uprzednio wyroków.

Podstawę materialnoprawną tak wywiezionego roszczenia o zwrot spełnionego świadczenia stanowi art. 410 w zw. z art. 405 k.c. dotyczący bezpodstawnego wzbogacenia (nienależnego świadczenia). Problem ten rozstrzygnął między innymi Sąd Najwyższy w uchwale podjętej w składzie 7 sędziów dnia 11 lipca 2012 r., II PZP 1/2012 (OSNC 2013, Nr 4, poz. 43), wskazując, że przepis art. 415 zd. 1 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 nie stanowi materialnoprawnej podstawy roszczenia o zwrot spełnionego lub wyegzekwowanego świadczenia (vide: orzecznictwo powołane w uzasadnieniu cytowanej uchwały, Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz po. red. M. Manowskiej, Wydanie 2. LexisNexis, Warszawa 2013, str. 735-736).

Zgłoszenie wniosku restytucyjnego ma charakter fakultatywny, gdyż pozwanemu przysługiwało prawo wyboru między zgłoszeniem tego wniosku, który jest przywilejem strony oraz wynikiem jego wyboru uproszczonej formy zwrotu spełnionego świadczenia (vide: uchwała 7 sędziów Sądu najwyższego z 11 lipca 2012 r., II PZP 1/12, OSNCP 2013/4/43, wyrok Sądu Najwyższego z 27 maja 2014 r., II PK 242/13, LEX nr 1488901), a dochodzeniem żądania zwrotu świadczenia w odrębnym procesie.

Z uwagi na charakter instytucji w zakresie podstaw i zasad zwrotu oraz jego zakresu zastosowanie będą miały natomiast jak wskazano wyżej przepisy prawa materialnego (o bezpodstawnym wzbogaceniu). W tym kontekście należało stwierdzić, że powódka nie wykazała, aby wyzbyła się korzyści uzyskanej wskutek spełnienia przez pozwaną świadczenia wynikającego z wyroku Sądu Okręgowego, zaś to na powódce ciążył w tym zakresie obowiązek dowodowy. Powódka nie tylko nie kwestionowała spełnienia świadczenia przez pozwanego, ale także nie podjęła żadnej inicjatywy, aby wykazać takie okoliczności, które uniemożliwiłyby uwzględnienie wniosku pozwanego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny uwzględnił wniosek restytucyjny pozwanego na podstawie art. art. 410 w zw. z art. 405 k.c.

Beata Byszewska Marzena Konsek-Bitkowska Katarzyna Polańska-Farion